

Interview met superverzamelaar Baldi Dekker

Twaalf ambachten, dertien keer geluk

Bart de Coo

Het huis van Baldi Dekker in het Noord-Hollandse Oostwoud is een strak georganiseerde puinhoop: alle spullen en boeken staan keurig op hun plaats: langs de muur, in kasten en in laden. Maar het is zo gigantisch véél. Ergens in de buurt is ook nog een gehuurde ruimte, volgestouwd met al het andere dat Baldi in de loop der jaren verzameld heeft.

‘Toen ik 16 was, kwam ik uit school en toen hing er bij ons pal voor de deur een zwerm in de boom. Dat kon alleen Onze Lieve Heer gedaan hebben! God wist dat ik gek op bijen was. Als goed christelijk jongetje was ik helemaal onder de indruk. Man, ik had heilig verklaard moeten worden! Ik pakte me in, ik klom de boom in en ik lulde tegen die bijen. Mijn moeder werd helemaal gek van me. Ik had vlinders opgepikt, verzorgde een tamme kraai, had stekelbaarsjes in een pot op mijn kamer en weet ik veel wat nog meer.’
‘Mijn vader was meubelmaker en timmerde wat in

Boven: Het voorste potje van matglas is een zeldzaamheid. Het werd door de befaamde kunstenaar Andries Copier (1901-1991) ontworpen voor de uitgeweken Duitse imker Hans Mattis, die zich in Breukelen gevestigd had.

Onder: Roomse wasbeeldjes die men vooral aan elkaar schonk met Maria Lichtmis (2 februari). Deze beeldjes komen uit Beieren en Italië. Sommige zijn heel dunne, opgerolde kaarsen, waarmee je net de weg naar je bed kon vinden en je avondgebed kon opzeggen. Op dit moment is er iemand voor Baldi op zoek naar ex-voto's van was. Over deze wasenbeeldjescultuur verscheen in de jaren 50 een boek, uiteraard in Baldi's bezit: Klaus en Liselotte Hansmann. *Viel köstliches Wachsgebild*. München 1959.
Foto's Bart de Coo.

elkaar voor mij. Gat erin geboord, zwerm erin. Dat was 20 keer per dag optillen natuurlijk. Die bijen deden niks. Mijn broer stapte op een ervaren imker af die een fotowinkel dreef waar hij klant was. Die kwam langs en lachte zich te barsten. Hij heeft ze in een betere kast gestopt en die hebben we nagetimmerd. Ik oogste er 26 potjes van, dat weet ik nog precies.'

'Ik kwam terecht bij de heer Pater in Bunnik voor een cursus. "Zo, dus jij wilt op beginnerscursus?" vraagt hij. Ik heb al acht volken! Ik ben al een echte bijenhouder! Pater stikte van het lachen, want ik mocht dan wel een bijenhouder geweest zijn, een imker was ik nog lang niet. De term 'bijenhouder' was een belediging.'

Prehistorie

"Op zeker moment, ik had inmiddels de dienstplicht achter de rug en had een baan bij het Geografisch Instituut in Utrecht, solliciteerde ik naar de functie van restaurateur bij het Instituut voor Prehistorie in Leiden. Ik had foto's meegenomen om te laten zien dat ik nauwkeurig kon werken. Zelfs een doos vol gebroken eierschalen die ik onder een boom had gevonden en aan elkaar had gelijmd. Ze vonden het geweldig." (Baldi zet een bekakte stem op) "Fantastisch Jan, fantastisch!" Dus ik dacht: dat gaat de goede kant uit. Maar ik ging de boel meteen ondergraven. Ik zei dat potscherven lijmen mij al snel de keel zou gaan uithangen. "Tja", zeiden ze, "we hopen wel dat je heel lang blijft, want zo'n sollicitatieprocedure is nogal wat." Maar ik had iets bedacht. Als ik nou tegelijkertijd ook college kon lopen, dan leerde ik wat van het vak, bijvoorbeeld wat van de Bronstijd. Die kennis kon ik toepassen en dan werd het allemaal veel leuker! Enfin, ik werd aangenomen. Naast mijn werk mocht ik college lopen en omdat ik veel verstand had van bouwkunde en aardewerk, kon ik zelfs zo nu en dan college geven aan studenten."

Bijen en cursussen

"Na een aanvaring met een hoogleraar nam ik ontslag in Leiden en ik ging naar Noord-Holland. Acht jaar lang heb ik allerlei handenarbeidcursussen gegeven in een buurthuis. Daarna ging ik als zelfstandige verder. Ik heb heel veel maquettes gemaakt voor musea. Dat was mijn inkomen. Ondertussen gaf ik bijencursussen en werd voortdurend gebeld om hier en daar die cursussen te geven. Ik was bijna beroepsmatig met de bijen aan de gang. Dat was allemaal officieel, onder toezicht van het Rijk. Ik werd door het Ministerie van Landbouw betaald. Het publiek was zeer divers. Zo had ik een keer de complete plantsoendienst van Bergen en een jaar later de burgemeester en de notaris van Heerhugowaard. Dat was leuk. Verder gaf ik heel veel lezingen aan allerlei gezels-

schappen. Daarmee verdiende ik ook geld, net als met die cursussen. Ik bereidde die lezingen eerlijk gezegd nooit voor. Op mijn 29e was ik bestuurslid van de VBBN. Ik zal nooit die auto vol grijze heren vergeten die mij kwamen vragen of ik mij kandidaat wilde stellen.”

“In Leiden was ik al snel het bijenverenigingsleven in gerold. Dan zaten we zo rond 1970 in een achterafzaaltje in Leiden met Hans van der Post en Ton Verbaken en nog iemand en dan had je het gehad. Het was maar een klein clubje. Toen zijn we aan de weg gaan timmeren. Stukjes in de krant, bijenstal in het Heempark in Leiden, waar ik ieder weekend stond. We ondernamen vanalles en langzaam maar zeker nam het ledenaantal toe. Ik ging cursussen geven bij mij vier hoog op de flat. Dat begon om acht uur 's avonds en om twee uur 's nachts zaten er nog lui te kletsen. Ik was altijd met die bijen in de weer. Toen ik naar Noord-Holland ging verhuizen, was die club dik twee keer zo groot geworden.”

De collectie

“Ik spaarde als kind al van alles. Er was nog geen televisie, dus zo had ik wat om handen. Het begon denk ik met bijenpostzegels. Ik heb er nu duizenden. Toen ging ik etiketten verzamelen. In mijn vrije tijd was ik voortdurend op zoek naar bijenspullen. Maar er was nog een verzamelaar, namelijk Atze Dijkstra. Die bezat onder andere de complete nalatenschap van meneer Beil uit Dinxperlo. Toen ging Atze dood en kreeg ik alles. Opeens ging het wel heel hard. Of ik die verzameling kan indelen? Nou nee, niet echt eigenlijk. Ik verzamel gewoon bijenspullen. Foto's, boeken, speldjes, postzegels, etiketten, ex-librisprentjes, Ansichtkaarten, korven, kasten, gereedschappen, berokers, posters, potten, Amerikaanse uniformknopen, spaarpotten, echt van alles. Wat ik nog niet had, kocht ik altijd.”

“Op dit moment ben ik even niet zo rijk. Mijn vrouw heeft maar een halve baan en ik krijg maar een halve AOW en heb twee studerende kinderen. We moeten heel goed op de centen letten. Dus toen er laatst weer een markt was, kwam ik thuis met maar drie potjes. Er zijn tijden geweest dat ik iedere keer met veel meer terugkwam. Gelukkig heb ik mijn vrouw, die remt me op tijd af.

Stel je voor dat er ooit eens een museum komt. Dat zou mooi zijn ja. Wat ik nog moet zien te vinden? Nee, dat heb ik niet zo. Er wordt nooit iets compleet. Nee, dan zit ik mezelf op te winden. Dat wil ik niet.”

Veelzijdig als hij is maakte Baldi in de jaren 70 voor de gevel van het toen nieuwe Bijenhuis een reusachtige versie van het VBBN-beeldmerk, dat nog steeds te zien is. Foto Leon Gütz.

Goed geschoten

Knautiabij op beemdtkroon

Anthoinette Koren fotografeerde in juni in Karinthië (Oostenrijk) de solitaire knautiabij (*Andrena hattorfiana*) op *Knautia arvensis* ofwel beemdtkroon. Dit bijtje is gespecialiseerd op deze bloem, zoals de Nederlandse naam duidelijk maakt.